

Sygn. akt II CSK 384/16

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku A. C.
przy uczestnictwie W. C.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2) zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W sprawie o podział majątku wspólnego wnioskodawczyni A. C. i uczestnika postępowania W. C. Sąd pierwszej instancji orzekając co do istoty sprawy ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi między innymi oszczędności małżonków w kwocie 57.740,81 złotych a ponadto ustalił, że wnioskodawczyni i uczestnik ponieśli nakłady z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika postępowania w kwocie 175.000 złotych oraz wysokość odszkodowania za bezumowne korzystanie przez wnioskodawczynię z nieruchomości uczestnika na kwotę 18.000 złotych. Dokonując podziału majątku wspólnego o łącznej wartości 311.454,11 złotych Sąd pierwszej instancji zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 154.945,62 złotych tytułem spłaty udziału w majątku wspólnym oraz rozliczenia nakładów i bezumownego korzystania z nieruchomości.

Od tego postanowienia apelacje wnieśli zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik, który zaskarżył ustalenie wysokości nakładów w kwocie przekraczającej 87.500 złotych i związaną z tą wysokością spłatę dla wnioskodawczyni. Wskazał, że należna spłata powinna być obniżona o kwotę 87.500 złotych do kwoty 67.445, 62 złotych. W apelacji podnosił, że nakłady zostały poczynione na nieruchomość stanowiącą współwłasność uczestnika i jego brata.

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 9 lutego 2016 r. oddalił apelację uczestnika a z apelacji wnioskodawczyni uchylił zaskarżone postanowienie w zakresie przynależności do majątku wspólnego oszczędności w kwocie 57.740,81 złotych, uchylił postanowienie o ustaleniu wysokości odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości a także ustalił wartość nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w wyższej wysokości 248.500 złotych.

Uczestnik W.C. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu drugiej instancji w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I,1, 2 i 4 tego postanowienia, czyli uchylenia postanowienia o przynależności do majątku wspólnego oszczędności w kwocie 57.740,81 złotych oraz ustalenia wartości nakładów na kwotę 248.500 złotych. W związku z tym wniósł o zmianę

zaskarżonego postanowienia przez uwzględnienie wskazanych oszczędności oraz ustalenie wartości nakładów na kwotę 87.500 złotych.

Jako wartość przedmiotu zaskarżenia uczestnik wskazał kwotę 218.741 złotych jako różnicę pomiędzy ustaloną a akceptowaną przez uczestnika wartością nakładów (kwota 161.000 zł tj. $248.000 - 87.500 = 161.000$) z uwzględnieniem pobranych przez wnioskodawczynię oszczędności w kwocie 57.740,81 co łącznie wynosi 218.741 złotych ($161.000 + 57.740,81 \sim 218.741$).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie o podział majątku wspólnego skarga kasacyjna jest dopuszczalna wówczas, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi przynajmniej 150.000 zł (art. 519¹ § 2 k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalone należy uznać stanowisko, że w sprawach o podział majątku wspólnego, czy o dział spadku, w razie zaskarżenia postanowienia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia wyznacza z reguły nie wartość dzielonego majątku, ale wartość konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego środek odwoławczy dotyczy. Oznacza to, że w wymienionych sprawach wartość przedmiotu zaskarżenia - w zasadzie - nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną.

Wyjątkowo jednak, gdy uczestnik podważa samą zasadę zniesienia współwłasności (podziału) albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2006 r., III CZ 88/06, niepubl.; z dnia 30 maja 2007 r., IV CSK 120/07, niepubl.; z dnia 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08, niepubl.; z dnia 11 sierpnia 2008 r., V CSK 136/08, niepubl.; z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CSK 107/09, niepubl.; z dnia 6 maja 2010 r., II CZ 38/10, niepubl.; z dnia 31 stycznia 2012 r., IV CSK 469/11, niepubl. oraz z dnia 1 czerwca 2011 r., II CZ 27/11, niepubl.).

Kierując się tymi względami, w związku ze skargą kasacyjną uczestnika, nie jest możliwe przyjęcie, że wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiada wartości nieakceptowanych przez uczestnika wartości nakładów w kwocie 161.000 złotych

i całości nieuwzględnionych oszczędności w kwocie 57.740, 81 złotych. W istocie skarżący kwestionuje nałożenie na niego obowiązku zapłaty wynikającego z nieuwzględnienia wymienionych wniosków i zarzutów. Oznacza to, że wartością przedmiotu zaskarżenia jest kwota odpowiadająca obciążeniu spłatą wierzytelności z tytułu nakładów w wysokości 80.500 złotych (zasądzona z tego tytułu kwota wyniosła 124.250 złotych tj. $248.500 : 2$, a uczestnik nie kwestionował obowiązku spłaty z tego tytułu wysokości 43.700 złotych; $124.250 - 43.750 = 80.500$ zł) oraz nieuwzględniona w ramach zasądzonej od uczestnika należności kwota stanowiąca połowę oszczędności przejętych, według niego, przez wnioskodawczynię czyli 28.870 złotych ($57.740 : 2 = 28.870$ zł). Wobec tego wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiadająca interesowi majątkowemu uczestnika, do którego ochrony zmierza wniesiona prze niego skarga kasacyjna wynosi 109.370 złotych ($80.500 + 28.870$) i nie sięga kwoty 150.000 zł.

Sąd Najwyższy nie jest związany wartością przedmiotu zaskarżenia podaną w skardze kasacyjnej i która nie została sprawdzona przez sąd odwoławczy. W konsekwencji skarga kasacyjna uczestnika, której wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza kwoty wymaganej w art. 519¹ § 2 k.p.c. dla skargi kasacyjnej w sprawie o podział majątku wspólnego, podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 2 w zw. z art. 389²¹, 13 § 2 k.p.c.